

KURIER WILEŃSKI

Rok VIII.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 54 (1996)

Debata konstytucyjna.

(Wrażenia bezpośredniego obserwatora).

Wielki dzień w pracach Sejmu. Duży komplet posłów, nastrój skupienia na sali obrad. Megafony, które mają poprawić akustykę sali, przeważnie za wodzą, więc posłowie z dalszych rzędów słuchają przemówień stojąco, zwartym kręgiem wypełniając przejście. Podnosi to nastrój uwagi i wytworza żywy kontakt między mówcą a słuchaczami. Słowa nie padają w próżnię, dla użytku jedynie stenografów sejmowych i pras, lecz oddziałują bezpośrednio, budząc echo aprobaty lub sprzeciwu. Dyskusja nie spada do cichej tylko formalistycznej dekoracyjnej wystąpienia z rąk pierwszego czytania konstytucyjnego projektu klubu B. B. Jest skrzyżowaniem szpad, polemiki i sformułowania zasadniczych stanowisk. Na ławach rządowych premier Sławek w otoczeniu ministrów przez dzień cały przysuchuje się obradom. W kuluarach rojno. Przez trybunę sejmową przewijają się „asy” parlamentarnych klubów, przywódcy stronnictw i zaprawieni w kunszcie oratorskim i polemicznym fechtmistrze.

Powiedzmy zgóry: mówcy opozycyjni naogół zawiodli. Nawet pos. St. Stroński (Kl. Nar.) zaliczyć musi swoje wystąpienie tym razem do najmniej udanych. Było blade, źle skonstruowane, rozdrażnione. Reprezentanci Chrześcijańskiej Demokracji, NPR-u, mniejszości narodowych ograniczyli się do krótkich deklaracji. Leczą na wszystkich przemówieniach opozycyjnych po słów zemiło się jedno: — brak szerokiego i uczciwego przedmiotowego ocieplenia swego stanowiska wobec zgłoszonego projektu. Szukano tej ucieczki w dygresjach o „wyborach” i „Bydgoszczy”, mówiono o „sytuacji gospodarczej” i „Brześciu”. Nie odważając się na otwartą obronę obecnego ustroju ani nie negując, że konstytucja marcową domaga się stanowczej naprawy, wysuwali mówcy opozycji argumenty często niewybredne, byle tylko zdeklarować swoje negatywne wobec projektu stanowisko. Prawica zatem — a ona przedewszystkiem pono si winę za braki naszej, obowiązującej dziś konstytucji, — zdeklarowała, że docenia wprawdzie w pełni wagę naprawy ustroju i że „z całą bezinteresownością i obywatelską troską podejmie to zagadnienie”, ale zrobi to wówczas, gdy... głos jej w Sejmie i rządzie będzie decydujący, kiedy więc będzie mogła przykroć tezy ustrojowe do swych partyjnych rachub i korzyści. Posel Róg z Wyzwolenia miał odwagę oświadczyć imieniem Klubu Partii Chłopskich, że chłop polski troszczy się dziś jedynie „kartoflanemi fraszunkami”, sprawą podatków i ceną żyta, a sprawą ustroju jest mu... „obca i obojętna”. Ta entuzjacja złożona bez porozumienia się z klubem, wywołała z miejsca szereg zastrzeżeń ze strony najbliższych przyjaciół politycznych mówcy i nie odpowiadała z pewnością poglądom polskiej warstwy chłopskiej która nieraz już manifestowała swe patryjotyczne i państwowe stanowisko.

Na czoło dyskusji wysunęło się przemówienie posła Hołówni, żywe, po lemiczne, wygłoszone z werwą i swadą rutynowanego mówcy. Była to replika tym wszystkim, którzy chcieli w sobotę rewizję Konstytucji i zba gatelizować ją lub odsunąć na dalsze, nieokreślone terminy. Był to głos jakby szerokiego warstw społeczeństwa, które pod hasłem naprawy ustroju szły do ostatnich wyborów i w realizacji tego hasła widzą rękojmię przyszłości i rozwoju państwa. I posel Jędrzejewicz i szereg innych mówców z klubu B. B. wzywali Sejm do zgodnego nad tem historycznym dziełem pracy. Posel Hołowno stwierdził, że opinia olbrzymiej większości społeczeństwa jest pod tym względem jednolita i zdecydowana. Sprawa rewizji Konstytucji nie zjedzie już z pola uwagi publicznej, póki nie zostanie załatwiona w myśl naczelných wskazań przedłożonego projektu.

—
Włoska czezwyczejka.
 RZYM. 6.III. Pat. — Wielka Rada Fasystowska powzięła uchwałę, w myśl której zbrodnie polityczne przewidziane przez kodeks karny będą od dnia 1 lipca r. b. przedstawiane specjalnemu trybunałowi dla obrony państwa, którego trwanie przedłuża się.

—
Wylw Stryja.
 STANISŁAWÓW 6.III. Pat. — Na rzecze Stryj w Synowódzku Wyzim utworzył się zator lodowy na przestrzeni 4 kilometrów, wskutek czego woda wystąpiła z brzegów, zalewając Korczyn Rustykalny oraz kilkadziesiąt morgów pola. Opróżniono 20 domów. Dalszych 100 domów opróżnia się. Zachodzi niebezpieczeństwo zmiany kursu rzeki. Około 30 gospodarstw jest zagrożonych. Akcją celem usunięcia zatoru jest w toku.

—
Szczegóły spisku ukraińskiego.
 (Tel. od wł. kor. z Warszawy).
 A. T. E. donosi z Charkowa o szczegóły, wykrytego ostatnio przez G. P. U. spisku nacjonalistów ukraińskich. Ośrodek organizacji, do której należało kilku wybitnych członków partii komunistycznej z opozycji prawicowej znajdował się w Charkowie. Prawie we wszystkich większych miastach oraz flocie ezarnomorskiej spiskowcy zorganizowali zakonspirowane jacezki, które jednakowoż nie zostały wykryte przez G. P. U. Dalsze dochodzenie ustaliło, że spiskowcom udało się przeniknąć do wszechukraińskiego G. P. U. W związku z tem w Charkowie aresztowano pięciu urzędników G. P. U. narodowości ukraińskiej. W Poltawie w ostatnich dniach lutego aresztowano około 200 Ukraińców, pod zarzutem uprawiania propagandy nacjonalistycznej. Znaczną część aresztowanych, deportowano na wyspy Solowieckie. W związku z wykryciem tego wielkiego spisku, sensację wywołało tajemnicze zniknięcie sekretarki osobistej prezesa Rady Komisarzy Ludowych, Republiki Ukraińskiej, niejakiej Niewskiej. Podobno została ona aresztowana i wywieziona w nieznanym kierunku. Jednocześnie aresztowano 16 oficerów sztabu ukraińskiego okręgu wojskowego.

—
Sesja konstytucyjna Sejmu.
 Tel. od wł. kor. z Warszawy.
 Pogłoski, jakoby obrady nad rewizją konstytucji miały być przerwane z chwilą zamknięcia sesji budżetowej Sejmu, są nieprawdziwe. Dowiadujemy się, że z końcem tego miesiąca będzie zamknięta sesja budżetowa parlamentu i po krótkiej przerwie będzie otwarta sesja konstytucyjna. Nastąpi to w połowie kwietnia. W trakcie tej sesji komisja konstytucyjna będzie prowadziła szczegółową dyskusję nad wniesionym już projektem B. B. W. R. Jednocześnie zaś plenum Sejmu będzie mogło zatwierdzić szereg doniosłych i pilnych spraw.

—
Silne lotnictwo to potęga Państwa!

—
W poniedziałek — plenarne posiedzenie Sejmu.
 Tel. od wł. kor. z Warszawy.
 Najbliższe plenum Sejmu odbędzie się w najbliższy poniedziałek o godz. 10 rano. Na porządku dziennym znajduje się szereg spraw bieżących.

—
Zrzeczenie się inż. Pohowskiego.
 Tel. od wł. kor. z Warszawy.
 Dowiadujemy się, że wybrany na ostatnim posiedzeniu komisji wojskowej na delegata do zarządu funduszu kwaterunku wojskowego inż. Pohowski, zrzekł się tego stanowiska, ze względu na naturę zawodowej.

Pierwszy chłopak chory na wściekłość, którego uleczył wielki Pasteur, został obecnie uczczony pomnikiem w instytucie Pasteura w Paryżu.

—
Audjencje u P. Prezydenta.
 WARSZAWA. 6.III. Pat. — Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu 6 b. m. przed południem p. ministra spraw wewnętrznych Składkowski oraz wiceministra Korsaka.

—
Sędzia Demant w Krakowie.
 KRAKÓW. 6.III. Pat. — W związku ze śledztwem w sprawie kongresu Centrolewu w Krakowie przyjechał wczoraj do Krakowa sędzia śledczy do spraw szczególnej wagi p. Demant. Sędzia Demant rozpoczął przesłuchiwanie świadków. Między innymi prze słuchał magistra praw Zygmunta Gros sa, sekretarza egzekutywy O. K. R. P. P. S.

—
Uniewinnienie posła.
 LWÓW. 6.III. Pat. — Proces posła Unda, adwokata dr. Stefana Bilaka, oskarżonego z art. 65 U. K., zakończył się wczoraj uwolnieniem go wobec zaprzeczenia winy przez sędziów przysięgłych.

—
O czym rozmawiał Curtius z rządem austriackim.
 BERLIN. 6.III. Pat. — Biuro Conti donosi ze źródeł poinformowanych, że prowadzone w Wiedniu rozmowy między minist. Curtiussem a rządem austriackim dotyczyły m. in. sprawy porozumienia gospodarczego na zasadzie regionalności. Konferencje te wykazały, że Niemcy i Austria chcą przystąpić do porozumienia przez dostosowanie się do systemów gospodarczych innych państw. Na kwietniowej konferencji paneuropejskiej Niemcy i Austria wystąpią solidarnie.

—
Bilans Banku Polskiego.
 WARSZAWA. (Pat.) Bilans Banku Polskiego za trzecią dekadę lutego wykazuje zapas złota 562,695 tys., t. j. o 46 tys. zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia wyniosły o 291 tys. do sumy 224,348 tys. zł. Również i niezaliczone do pokrycia zwiększyły się o 7,407 tys. do sumy 127,144 tys. Portfel wekslowy wykazuje zwiększenie o 6,995 tys. i wynosi 598,569 tys. Inne aktywa zwiększyły się o 17,359 tys. i wynoszą 120,158 tys. W pasywach pozycja naliczmiast płatnych zobowiązań zmniejszyła się o 80,969 tys. (169,124 tys.). Obieg biletów bankowych zwiększył się o 144,993 tys. (1284,160 tys.). Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i naliczmiast płatnych zobowiązań banku względnie złotem wynosi 38,72 proc. (8,72 ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcem-walutowe 55,53 proc. (15,53 proc. ponad pokrycie statutowe). Wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 43,82 proc. Stopa dyskontowa 7 i pół proc., lombardowa 8 i pół proc.

—
Wylew Stryja.
 STANISŁAWÓW 6.III. Pat. — Na rzecze Stryj w Synowódzku Wyzim utworzył się zator lodowy na przestrzeni 4 kilometrów, wskutek czego woda wystąpiła z brzegów, zalewając Korczyn Rustykalny oraz kilkadziesiąt morgów pola. Opróżniono 20 domów. Dalszych 100 domów opróżnia się. Zachodzi niebezpieczeństwo zmiany kursu rzeki. Około 30 gospodarstw jest zagrożonych. Akcją celem usunięcia zatoru jest w toku.

—
Pożar szybu naftowego.
 STANISŁAWÓW 6.III. Pat. — Dnia 5 b. m. około godz. 18 wybuchł pożar w szybie naftowym na Bukowickich polach. Bohorodczany, własność inż. Wierzyńskiego i zniszczył doszczętnie sztyb i zbudowania wraz z maszynami. Pożar powstał wskutek nieostrożności obchodzenia się z ogniem mechanicznej Blocha. Szkody wynoszą około 200 tysięcy złotych.

—
Wielkie zatory na Wiśle powodują zalewy.
 BYDGOSZCZ 6.III. Pat. — Wskutek utworzenia się nowego zatoru w pobliżu Niezszawy oraz pod Chelmem na Wiśle w Brdyńsku woda podniosła się o godz. 18 do poziomu 6,96 m. Do Niezszawy oraz Chelma wyruszyły oddziały saperów celem rozsadzenia zatoru. Szosa, wiodąca z Portionu do Godeca jest częściowo zalana. Zalane są również dwie osady nadwiślańskie w powiecie bydgoskim, z których mieszkańców zalano na czas usunąć. Zator długości 20 km. znajduje się na Wiśle między Fordonem i Bieńkowielem i usunąć jest obecnie przez 4 łamacze lodów z Gdańska.

Uwaga! Wkrótce w kinie „Hollywood“ Włodzimierz Gajdarow i Ita Rina w obrazie z życia reżyserji p. t. **Na falach namiętności** rzeplęka muzyka rosyjska

Relacja szwedzka o pobycie Marszałka Piłsudskiego na Maderze.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.
 Od kilku tygodni pojawiły się, zarówno w prasie krajowej jak i zagranicznej, różne plotki i pogłoski o Marszałku Piłsudskim. Warto wobec tego przytoczyć artykuł właściciela willi, w której mieszka Marszałek Piłsudski na Maderze, Szweda p. Hermanna Keniga, w dzienniku szwedzkim „Dagens Nyheter”, z dnia 1-go marca p. t. „Piłsudski mieszka u Szwedów na Maderze”.

Właścicielem willi na Maderze, — czytamy w tym artykule — w której w czasie wycieczki przebywa Marszałek Piłsudski, jest Szwed p. Herman Kenig, urzędnik centrali spirytusowej, zamieszkały od wielu lat w Fun chalu. P. Kenig przybył w odwiedziny do Szwecji i opowiedział naszym współpracownikom co następuje: „Przed willą stoi rzeczywiście posterunek policyjny, wiadomości jednak, że Marszałek Piłsudski unika ludzi, w obawie przed zamachem, są bardzo przesadzone. Z Polski przywiózł on z sobą jedynie swego lekarza. Jego gospodarstwem domowym zarządza Szwedka. Willa, w której zamieszkuje Marszałek zawiera 10 pokoi i jest słiznie położona z pięknym widokiem na morze.

WIADOMOŚCI z KOWNA

WYSŁANIE PREZESA ATEJITINIKÓW DO WORN.
 Po dokonaniu rewizji w domu studentów atejtiników, dwóch studentów policja aresztowała. Jednego z studentów, prezesa związku studentów atejtiników Tomaszewicza, wysłano do obozu koncentracyjnego w Wornich.

POWRÓT BISKUPA ELEUTERJUSZA DO KOWNA.
 Do Kowna powrócił z Paryża biskup Eleuterjusz, który bawił tam w celach pertrakcyj z metropoliją Eulogijuszem.

PROTESTACYJNY WIEC PRZECIWIW CYWILNEJ METRYKACJI.
 W tych dniach w Rakiskach został zwolany wiec katolickiej organizacji „pawasi-riników”, na którym ostro potępiono zamiar rządu wprowadzenia cywilnej metrykacji. Niekilku z mówców oświadczyli, że nie pozwolą wprowadzić tej metrykacji i będą ją czynnie zwalczali. Obrady wiecu przybrały tak gwałtowny charakter, że policja kilkakrotnie zmuszona była interwenjować.

OGRODICZENIA DLA URZĘDNIKÓW POLICJI.
 W tych dniach departament policji w Kownie wydał zarządzenie na mocy którego urzędnicy policji prowadzący jakieś interesy lub zajmujący się adwokaturą zostaną zwolnieni z posady.

DOROCZNY ZJAZD ZWIĄZKU MIAST.
 W niedziele 8 marca odbędzie się w Kownie doroczny zjazd Związku miast i miasteczek.

WYCIĘZKA DO MOSKWI.
 Grono studentów wydziału humanistycznego uniwersytetu kowieńskiego zamierza dn. 29 b. m. wyjechać do Moskwy. Celem podróży jest zaznajomienie się z rosyjskim teatrem współczesnym. T-wo „Voks” w Moskwie utworzyło komitet, który czyni przygotowania na przyjęcie gości; otrzymano już miejsca bezpłatne we wszystkich moskiewskich teatrach; za przejazd będzie pobierana opłata zmniejszona o 50 procent. Wycieczka zabawi w Moskwie około tygodnia.

TYDZIEŃ „CZYSTOŚCI”.
 Władze litewskie uchwałyły urządzić w Litwie od 17 do 24 maja „tydzień czystości”. W ciągu tygodnia czystością pilną uwagę będzie się zwracało na propagandę czystości wśród młodzieży szkolnej, zwłaszcza w szkołach początkowych. Zostaną podjęte starania, aby wszyscy nauczyciele szkół początkowych wzięli czynny udział w pracy wygaszającej odczyty, bądź w inny sposób propagując zachowanie czystości.

CHOROBY ZAKAZNE W KOWNIE.
 Od dnia 1 do 28 lutego r. b. zarejestrowano w Kownie 56 wypadków chorób zakaźnych (w styczniu 70).

SĘDZIA ŚLEDZCY — KOBIETA.
 Magdalena Brazysówna, czasowo pełniąca obowiązki sędziego śledczego II rewiru w Szawlach, w tych dniach otrzymała ostatnią nominację na to stanowisko.

Z Białorusi Sowieckiej.
 Zamknięcie polskiej szkoły rolniczej w Komajsku.
 Z pogranicza donoszą, iż z rozporządzenia władz mińskich zamknięta została polska szkoła rolnicza w Komajsku. Personal nauczycielski w ilości 7 osób został aresztowany pod zarzutem uprawiania kontrrewolucyjnej działalności. Równocześnie aresztowano 15 uczniów których z nauczycielami wywieziono do Mińska.

Giełda warszawska z dn. 6.III. b. r.

WALUTY I DEWIZY:

Dolary	8 91/2 - 8,93/2 - 8,96/2
Gdańsk	173,30 - 173,73 - 172,81
London	4 35/2 - 43,46 - 43,25
Nowy York	8 91/2 - 8 93/2 - 8,96/2
Nowy York telegr.	8 92/2 - 8 94 - 8,96
Paryż	34,95/2 - 35,04 - 34,87
Praga	20,43/2 - 20,50/2 - 20,37
St-kholm	239,6 - 239,65 - 238,45
Szwajcarja	171,82 - 172,25 - 171,30
Wiedeń	123,41 - 125,72 - 122,10
Wlochy	46,76 - 46,88 - 46,64
Berlin w obr. przyw.	212,14

PAPIERY PROCENTOWE:

5% pożyczka inwestycyjna	48 50
6% dolarowa	73,75 - 74,50
7% Stabilizacyjna	63 00
3% budowlana	50 00
8% L. z. B. G. K. i B. R., obl. B. G. E.	94 00
Te same 7%	82 25
8% Tow. Kred. Przem. Pol.	64,78
4 1/2% warszawska	52,75 - 53,00
8% warszawska	72,75 - 73,25
8% Cześćochowy	63 00
8% Kaliska	63 00
8% Lublinska	63,55 - 63,75
8% Łódzka	69,00
10% Staliska	75,00

A K C J E:

Bank Polski	136,00 - 135,00
Sole Potasowe	90 00
Cukier	81 00
Moderzejów	8 00
Pocisk	2 15
Starachowice	12,00 - 12,25

